

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Журналистика факультеті

Электрондық БАҚ және баспасөз кафедрасы

«Бекітемін»

Факультет деканы

_____ Әуесбай Қ.Ә.

Хаттама № __ «__» _____ 2026 ж.

ПӘН БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

84288

Фотожурналистика

«6В03201 - Журналистика» білім беру бағдарламасы

Оқу деңгейі: бакалавриат

Курс - 3

Семестр - 6

Кредиттер саны – 5

Алматы, 2026 ж.

«Фотожурналистика» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын электрондық БАҚ және баспасөз кафедрасының аға оқытушысы А.А. Абдраим оқу жұмыс жоспары мен «6B03201 - Журналистика» білім беру бағдарламасының пәндер каталогы негізінде жасады.

Электрондық БАҚ және баспасөз кафедрасының отырысында қаралды және мақұлданды

«» _____ 2026 жылғы № __ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Альжанова А.Б.

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің мақсаты - фотожурналистика және фотография жанрлары туралы нақты түсініктерді қалыптастыру, оларды практикалық қолдану; фотосуреттің публицистикалық және көркемдік қасиеттерін бағалауда және оның фотожурналистика жанрындағы орнын анықтауда аналитикалық қабілеттерін дамыту; репортаждық портрет жанрында бейнені, газет жолағындағы мәтін мен фотосуреттің композициялық бірлігін, газет имиджін қалыптастыруда практикалық дағдыларды қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер:

1. Алғашқы фотографияның пайда болу тарихы мен Қазақстандағы даму жолдары арқылы құнды суреттер негізін меңгереді.
2. Фотокамераның құрылысын, басқару режимдерін меңгеру арқылы, фотоаксессуарларды, объективтерді орынды пайдалануды біледі.
3. Экспозиция негіздерін дұрыс қолдану мен ақтық балансты табу арқылы, фотосуретке жарықты қажетті мөлшерде түсіруді үйренеді.
4. Композиция негіздерін меңгеру арқылы, ойды, тақырыпты мағыналы жеткізу тәсілдерін шеше алады және Алтын қима ережесін, Фибоначчи сандарының түсірілімге әсер ету маңыздылығын біледі.
5. Фотожурналистика тарихы мен жанрлары ерекшеліктерін талдау арқылы фотоақпарат, фоторепортаж жасау қабілетін қалыптастырады.

Қорытынды емтиханға шығарылатын тақырыптар

1. Кіріспе. Фотография тарихы
2. Фотоаппарат құрылымы және оның түрлері
3. Объектив және оның түрлері
4. Фотоаппарат режимдері
5. Жарық және оның түрлері
6. Композиция негіздері
7. Фотография жанрлары
8. Фотожурналистика
9. Фотожурналистика жанрлары
10. Заманауи жанр «Визуалды сторителлинг»
11. Қазақстан фотожурналистикасы
12. Деректі фото - әлем назарында
13. Фотосуреттерді өңдеу
14. Фоторепорттердің кәсіби әдебі
15. Авторлық құқық ережелері

Әдебиеттер: негізгі, қосымша

1. Беньямин В. «Краткая история фотографии» ; пер. с нем. С. А. Ромашко. - Москва : Ад Маргинем Пресс : Музей современного искусства "Гараж", 2021. - 124
2. Мартыненко Е. В. «Журналистика и медиа эпохи глобальных перемен» : сб. науч. ст. : в 2 томах / Российский университет дружбы народов, Кафедра теории и истории журналистики; - Москва : РУДН. - 2023- 466
3. Әбдірайымұлы А. «Фотожурналистика» оқу-әдістемелік құралы. Алматы.- Қазақ университеті баспасы, 2016.-112
4. Гордон.Ю. «О языке композиции» - 2-е изд. - : Студии А. Лебедева, 2021. – 204

5. Абдраим А.А, Алхаров О.Е., Калининченко Е.Д. "Фототехник" біліктілігі: оқу құралы/ / - Нұр-Сұлтан қаласы: 2020. -310 б.
6. BBC: **Гении Фотографии / Дух фотографии / The Genius of Photography**, 2007 <https://www.dokonlin.site/video/rubrics/duh-fotografii.html>.

2. «Фотожурналистика» пәні бойынша емтихан дәстүрлі жазбаша нысанда өтеді. Емтихан форматы - оффлайн. Емтихан аудиторияда Univer жүйесінде қолжетімді болатын электрондық кестеге сәйкес өткізіледі

Емтиханның мақсаты - академиялық кезеңде оқытылған пән бойынша қол жеткізілген нәтижелерді бағалау.

Емтихан өткізу ережесі жөніндегі нұсқаулық

Осы форматта тапсыру үшін білім алушы университет аудиториясына емтихан басталғанға дейін 30 минуттан кешіктірмей келуі тиіс. Емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы сәйкестендіруді жүзеге асырады, білім алушылар келу парағына қол қояды, отыратын орынның көрсетілген нөмірлеріне сәйкес отырғызылады.

Кезекші оқытушы емтихан парақтарын таратады, білім алушы жыртылмалы түбіртекте барлық қажетті сәйкестендіру деректерін толтырады, жауап парақтарында дербес деректер көрсетілмейді және ешқандай бөгде белгілер жасалмайды. Жауаптар көк түсті пастасы бар автоқаламмен жазылады. Емтиханда екі сағат ішінде үш сұраққа жауап беру қажет. Жауаптар негізгі ұғымдарды ашуға, дәлелдеуге және сенімді мысалдар келтіруге баса назар аудара отырып, зерделенген материалды логикалық реттілікпен ғылыми стилмен сауатты баяндау түрінде жазылады. Емтихан сұрақтарының тәртібі бойынша жауаптар орналастыру ұсынылады. Емтихандық сұрақтың жауабы оқытудың нақты болжамды нәтижесінің қаншалықты қалыптасқанын көрсетуі тиіс. Емтихан өткізу уақыты аяқталғаннан кейін емтихан парақтары кезекші оқытушыға тапсырылады. Емтихан тапсыру тәртібі бұзылған жағдайда (шпаргалкаларды, мобильді құрылғыларды пайдалану, басқа білім алушылармен сөйлесу) білім алушы емтиханнан шығарылуы, ал жұмысы жойылуы мүмкін.

Бұдан әрі емтихан парақтарын офис-тіркеушінің қызметкерлері шифрлайды, тексереді, шифрын ашады және баға «Univer» АЖ енгізіледі. Емтихан бағасы аттестаттау парағындағы жұмысты тексергеннен кейін емтихан ведомосінде 48 сағат ішінде шығады.

Егер білім алушы емтиханға дәлелді себеппен келмесе (құжат болған жағдайда), ол деканға Incomplate бойынша емтиханды тегін тапсыруға рұқсат беру туралы өтініш жазуы тиіс.

3, Қорытынды бақылауды критериялды бағалау айдары

Пән: Фотожурналистика.

Пішіні: оффлайн.

Платформа: Univer АЖ

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%
Фотожурналистика жанрлары бойынша базалық білімін қалыптастыруы	Фотожурналистика жанрлары туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсінуі.	Фотожурналистика жанрлары туралы теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі.	Фотожурналистика жанрлары теориялары мен тұжырымдамаларын шектеулі түсінуі.
Фотожурналист жұмысының кең таралған әдістерімен таныс болуы	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын өте жақсы меңгерген	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын жақсы меңгерген	Фотографиялық түсірілім саласындағы алғашқы еңбектерді саралай келе, бүгінгі түсірілім жолдарын шектеулі меңгерген.
Нақты түсірілім алаңында жұмыс әдістерін игеруі	Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қанықтығын өте жақсы реттейді.	Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қанықтығын жақсы реттейді.	Ақтық балансты дұрыс таңдау арқылы, түстердің қанықтығын қанағаттанарлықтай реттейді.
Фотожурналист шеберлігі туралы теориялық ұғымдарын толық меңгеру барысында, шығармашылық әлеует көрсетуге мүмкіндігі	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдарын меңгере, нақты практикалық ұсынымдар ұсынады.	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдарын меңгере, кейбір практикалық ұсыныстарды ұсынады	Фотоүсірілімдегі негізгі нысанды сәтті орналастыра отырып түстер мен көлемдер үйлесімділігінің шешу жолдары талдауға негізделмеген және таяз.
Фоторепортажды таныстыру	Өте жақсы, тартымды түсірілім, визуалды эффектілердің, материалдардың тамаша сапасы, керемет жұмыс.	Жақсы тартымдылық, визуалды эффектілердің, басқа материалдардың жақсы сапасы, жұмыстың жақсы деңгейі.	Тартымдылық деңгейінің қанағаттанарлығы, визуалды эффектілердің, басқа материалдардың қанағаттанарлық сапасы, жұмыстың қанағаттанарлық деңгейі.

БАҒАЛАУ ЖҮЙЕСІ

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Баллдардың сандық баламасы	%-дық мазмұн	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	
B	3,0	80-84	Жақсы
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0	25-49	
F	0	0-24	

I (Incomplete)	-	-	«Тәртіп аяқталмаған» (GPA есептеу кезінде ескерілмейді)
R (Retake)	-	-	Пәнді қайта оқу

Қорытынды балды есептеу мысалы

№	Балл Критерий	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %	0-24 %
1.	Критерий 1	100				
2.	Критерий 2		75			
3.	Критерий 3			60		
4.	Критерий 4				45	
5.	Критерий 5	100				
6.	Критерий 6				49	
	Қорытынды %	200	75	60	94	$200 + 75 + 60 + 94 = 429$ $429 / 6 \text{ критерилер} = 71,5$ Қорытынды балл = 72

Пайызды есептеу кезінде алынған бағаны бағалау шкаласымен салыстыра аламыз. 72 балл 70 балдан 89 балға дейінгі диапазонда болады, бұл бағалау шкаласына сәйкес «Жақсы» санатына сәйкес келеді. Осылайша, осы есептеу кезінде жоба білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес оларды дәстүрлі бағалау шкаласына және ECTS ауыстыра отырып, «Жақсы» деген 72 балға бағаланатын болады.

Емтиханды сәтті тапсыру!

Декан _____ Әуесбай Қ.Ә.

Кафедра меңгерушісі _____ Альжанова А.Б.

Оқытушы _____ Абдраим А.А.